

Vilma LEONAVIČIENĖ

Vytauto Didžiojo universitetas

Igoris KOROLIOVAS

Kyjivo Taraso Ševčenkos nacionalinis universitetas

Ukrainiečių pabėgėlių kalbinė ir kultūrinė adaptacija Lietuvoje

Ukrainiečių pabėgėlių kalbinė ir kultūrinė adaptacija Lietuvoje yra svarbi tema, ypač atsižvelgiant į pastarųjų metų geopolitinius įvykius ir migracijos srautus. Remiantis daugiau kaip 400 apklaustųjų ukrainiečių, pabėgusių nuo karo ir besimokiusių lietuvių kalbos kontaktu ir nuotoliu anketų rezultatais, aptariame dominuojantį lietuvių kalbos mokymosi poreikį ir priemones, padedančias pabėgėliams įgyti pagrindinių kalbos įgūdžių. Pranešime aptariamas ir kultūrinės adaptacijos procesas, apimantis įvairias sritis. Sklandi integracija į lietuvių visuomenę yra esminė sėkmingos adaptacijos dalis. Tai ne tik kalbos ir kultūros mokymo(si), bet ir švietimo galimybės, sveikatos priežiūros paslaugos ir kt. Svarbu, kad pabėgėliai jaustųsi saugūs ir priimti, kad galėtų aktyviai dalyvauti visuomeninėje veikloje. Visas integracinis procesas lydimas ir psichologinių (psicholingvistinių momentų) procesų, padedančių įveikti sunkumus ir prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų ir suprasti savo tapatybę naujame kontekste. Pabėgėliams gali kilti identiteto krizė, praradus savo įprastą gyvenimo aplinką ir socialinį tinklą. Šie yra tik pagrindiniai aspektai svarbūs kalbinės ir kultūrinės adaptacijos procese. Sėkminga integracija ir priėmimas yra abipusiai naudingi tiek pabėgėliams, tiek ir priimančiai visuomenei.

Raktažodžiai: *kalbinė adaptacija, kultūrinė adaptacija, ukrainiečių pabėgėliai, Lietuva, integracija.*

Nazarii NAZAROV / Назарій НАЗАРОВ

French National Centre for Scientific Research, Paris, France

Pagani Elements in the Chronicles of the Grand Duchy of Lithuania

In the chronicles of the Grand Duchy of Lithuania, there are some elements that preserve the information on the pre-Christian religious views of the Lithuanian people, such as description of the funerary rituals, the legend about the foundation of Vilnius and others. The article will highlight these elements and put them into Baltic, Slavic, and generally Indo-European context.

Keywords: *Baltic religion, paganism, folklore, archeology, chronicles, Grand Duchy of Lithuania.*

Laura KAMANDULYTĖ-MERFELDIENĖ

Vytauto Didžiojo universitetas

Ukrainiečių vaikų ir suaugusiųjų įtraukties ir integracijos iššūkiai bei galimybės

Atvykusiųjų vaikų ir suaugusiųjų kalbinė ir kultūrinė integracija yra svarbiausias uždavinys imigracijos kontekste. Pranešimo metu bus keliami klausimai: Kaip pagerinti kitakalbių vaikų įtraukimą į ugdymo procesą? Kaip padėti suaugusiems ukrainiečiams integruotis į darbo rinką? Su kokiais iššūkiais susiduria

imigrantų šeimos ir bendruomenės? Kokia ilgalaikė strategija glėtų padėti spręsti šiuos iššūkius? Kokias rekomendacijas galėtume pateikti kalbos politikos formuotojams ir įgyvendintojams, kad palengvintume kalbinę integraciją ir sustiprintume mūsų bendruomenės tarpkultūrinę sąveiką? Tikimasi, kad šis pranešimas paskatins diskusiją dėl tolimesnių žingsnių, svarbių siekiant mūsų visų visuomenės gerovės.

Raktažodžiai: *įtrauktis, integracijos iššūkiai, ilgalaikė strategija, imigrantų šeimos, tarpkultūrinė sąveika.*

Žydronė KOLEVINSKIENĖ

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

Tarp Lietuvos ir Ukrainos: poezija karo metu

Pranešime aktualizuojamas klausimas, ar apskritai galima, įmanoma literatūra, poezija po Bučos, Irpinės, Mariupolio?.. Panašų klausimą kėlė ir Ukrainos intelektualas, rašytojas publicistas ir politologas Mykola Riabčukas. Retorinis klausimas, akcentuojantis kainą to, ką dabar išgyvena ukrainiečiai. Ši tema skambėjo ir 2022 m. Poetiniame Druskininkų rudenyje. Pranešime pateikiama asociacija į Viktoro Hugo romano „Vargdienių“ barikadas Paryžiaus gatvėse ir Eugene'o Delacroix 1830 m. nutapytą paveikslą „Laisvė, vedanti liaudį į barikadas“ (dar vadinamu „Laisvė barikadose“). Dailininkas E. Delacroix buvo taip sukrėstas ir įkvėptas visai netoli jo studijos Paryžiuje matytų kovos vaizdų, kad savo broliui laiške rašė: „Aš ėmiausi šiuolaikinės temos, barikados, ir jei aš nekovoju dėl savo Tėvynės, tai dėl jos bent tapysiu“. Pranešime bus pristatoma, kokias kovas atspindi XX–XXI amžiaus Lietuvos ir Ukrainos literatūra (poezija), kaip kinta karo literatūros apibrėžtis, kaip veikia literatūrą karai. Pabrėžiama, kad partizaninio, rezistencinio karo tema jau ne vieną dešimtmetį Lietuvoje išlieka tarp aktualiausių, populiariausių tiek literatūros, tiek kultūros lauke. Tačiau šiandien Ukrainoje kuriama literatūra skiriasi nuo lietuviškojo konteksto pirmiausia tuo, kad kuriama čia pat, galbūt praėjus vos kelioms minutėms po sprogimo. Čia ir dabar. Ir ta realybė tokia intensyvi, kad naikina laiko ir vietos distanciją, kad lenkia bet kokią vaizduotę ir literatūrą. Literatūra, poezija gali būti ne tik apie karą, ne tik nukreipta prieš karą. Tai gali būti ir bandymas pagauti siaubingą karo patirtį iš dalyvaujančio chaotiškame griovimo ir naikinimo įvykyje. O gal tik tai ir lieka dykynėje paverstose, karo nualintose, be žmonių likusiose žemėse? – lieka literatūra, vaizdą paverčianti žodžiu. Pranešime remiamasi Serhijaus Žadano, Maksymo Krivcovo, Vainiaus Bako, Mariaus Buroko ir kitų poetų grožiniais teksta, interviu.

Raktažodžiai: *Lietuva, Ukraina, šiuolaikinė poezija, karo literatūra, karo patirtys.*

Валентина МИРОНОВА

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наталія КОРОЛЬОВА

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Готелоніми грецько-латинського походження в лінгвістичному ландшафті Вільнюса й Києва

Значну частину лінгвістичного ландшафту сучасного міста займають готелоніми – власні назви приміщень, призначених для тимчасового проживання